

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. III. An incurrat hanc damnationem opinio communis, quæ docet, ad assensum Fidei non sufficere probabilitatem, sed requiri evidentiam credibilitatis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

est vincibilis; & si non adhibetur diligentia ad assequendam certitudinem, est culpabilis. Opinio probabilis est, quod liceat pictori pingere in die festo, quia probabile est, picturam non esse opus servile. Ideo autem est licitum, quia id est invincibiliter incertum. Nam si esset spes perveniendi ad certitudinem eius veritatis, & non præstaretur diligentia ad eam assequendam, non excusaretur probabilitas.

20. Dices quarto. Videtur incompossibile cum doctrina tradita, quod infidelis, cui solum probabiliter proponitur mysterium Fidei, teneatur, vel ad credendum, vel ad præstandam maiorem diligentiam; quomodo enim potest obligari ad credendum, etiam sub disiuncto, mysterium, quod non proponitur ut certum?

21. Respondeo, quando præceptum ex genere suo obligat sub disiuncto ad vnum è duobus, & non potest hic & nunc exequi vnum illorum, tenetur homo ad exequendum determinate illud alterum: v. g. Sacerdos tenetur in die festo, vel celebrare Missam, vel eam audire. Quod si ratione alicuius impedimenti non potest illam celebrare, tenebitur determinate ad illam audiendam, si ad auditionem non extenditur illud impedimentum. sic similiter cum infidelis habet eam probabilitatem apparentem de mysterijs Fidei, habet, ut diximus, ignorantiam vincibilem, ex qua oritur dubium practicum: ex hoc autem dubio oritur obligatio vel ad procurandam certitudinem, vel eligendum quod tutius est; & consequenter infidelis ex ratione generali dubij practici tenetur vel ad adhibendam diligentiam pro certitudine assequenda, vel ad credendum. Si autem hic & nunc non est possibilitas ad credendum, tenetur determinate ad præstandam debitam diligentiam; qua adhibita habebit à Deo lumen Fidei, quo possit credere,

22. Inferitur etiam ex dictis, quod si infidelis habeat maiorem probabilitatem apparentem de rectitudine suæ sectæ erroneæ, & minorem de veritate mysteriorum Fidei, adhuc non excusabitur à peccato infidelitatis, nisi præstet omnem diligentiam, ut perveniat ad certitudinem; neque ex illa maiori probabilitate excusabitur. Ratio ex dictis est: nam infidelis positus in conflictu opinionum adversantium in materia, in qua, si præstet debitam diligentiam, potest pervenire ad certitudinem, utique habet ignorantiam vincibilem: ergo si non nitatur vincere illam, peccabit.

CAPVT III.

An incurrat hanc damnationem opinio communis, quæ docet, ad assensum Fidei non sufficere probabilitatem, sed requiri evidentiam credibilitatis?

SUMMARIVM.

Mysteria Fidei sunt evidenter credibilia. n. 23. Item evidenter credenda. n. 24.

Communis sententia docet, ad conversionem infidelis requiri in eo evidentiam credibilitatis. n. 25.

Quod definit Pontifex probabilitatem circa Fidem sufficere, ut infidelis obligetur præcepto credendi, quidam censent. n. 26.

Fundamentum eius assertionis. n. 27.

Sententia postulans evidentiam credibilitatis, ut infidelis teneatur præcepto credendi, non subiacet huic damnationi. n. 28.

Bene stat requiri evidentiam credibilitatis, & quod ignorantia vincibilis sit culpabilis. Ibidem.

Quod opinio docens, infidelem teneri ad credendum cum sola probabilitate

tate

tate, subiaceat damnationi propositionis 21? num. 30.

Obiectio proposita num. 27. solvitur. num. 31.

23. **C**onveniunt Theologi in eo, quod mysteria Fidei Catholicae sunt evidenter credibilia, id est, evidenter digna, quae à quolibet viro prudenti credantur. Sunt enim tot, tantaeque motiva ad hanc persuasionem promovendam, ut qui eis resistunt, imprudentissimi, & obstinatissimi censendi sint.

Caram. 24. Caramuel pro subtilitate sui ingenij non est contentus eo termino credibilitatis: quare in Theolog. intention. lib. 4. num. 1732. præter evidentiam credibilitatis, necessarium esse ducit admittere evidentiam *credenditatis*; id est necessitatis credendi, quod etiam docuerat in Theol. fund., à quo videntur non dissentire reliqui Theologi; nam in explicanda evidentia huius credibilitatis mysteriorum Fidei, pro necessitate credendi arguunt. Quia cum afferant plurima motiva suadentia veritatem nostrae Fidei Catholicae; illa quidem cum evidentia sint, saltem moraliter, & necessariam consequentiã importent, fit, eis argumentis evidenter probari, quod necessario credenda sunt. v.g. In Ecclesia, in qua est omnimoda sanctitas doctrinae necesse est, quod sit etiam vera fides: erga mysteria eius Fidei non sunt solum evidenter credibilia, sed etiam evidens est, esse necessario credenda. Et ideo S. Thomas 2. 2. q. 1. art. 5. ad 1. indifferenter vtitur ijs vocibus *credibilia, & credenda*; illis verbis: *Infideles eorum, quae sunt Fidei, ignorantiam habent, quia nec vident, nec sciunt ea in se ipsis, ut cognoscant, ea esse CREDIBILIA. Sed per hunc modum Fideles habent eorum notitiam, non quasi demonstrative, sed in quantum per lumen Fidei vident esse CREDEN-*

D.A. Et P. Suarez de Fide disp. 4. sect. 2. num. 7. ait: *Conclusio, non solum debere obiectum Fidei esse evidenter credibile; verum etiam requiri, quod secundum rationem naturalem tale obiectum sit CREDENDUM.*

25. Infidelis ut à sua prava secta convertatur ad veritatem Fidei Catholicae, communis sententia Theologorum docet requiri in eo evidentiam credibilitatis; quod praecipue sustinendum videtur respectu illorum infidelium, qui cum perspicacia intellectus praediti sint, adhærent tenaciter erroribus suae sectae. Necesse est enim, quod instructor, vel concionator convincat intellectum infidelis, vel certe quod ex illustratione interna, quam Deus infundit, maneat certus de necessitate credendi obiecta Fidei. Et ita S. Thom. in quaest. cit. art. 4. ad S. Tho. 2. ait: *Non enim crederet, nisi VIDERET, ea esse credenda, vel propter evidentiam signorum, vel propter aliquid huiusmodi.* Quæritur ergo, an hæc sententia Theologorum subiaceat huic damnationi quarta propositionis.

26. Et quidem Lumbier citatus *Lumb.* cap. 1. existimat definitum esse ab Innocentio XI, probabiliorum opinionem de veritate Catholicae Fidei sufficere infideli, ut obligatus maneat præcepto credendi, & ideo peccare peccato infidelitatis, si re ipsa non credat.

27. Et videtur suffragari argumentum hoc. Nemo peccat peccato infidelitatis, donec obligetur præcepto credendi; sicut nemo peccat omissione Missæ, nisi obligetur præcepto audiendi Missam: sed infidelis, qui habet opinionem probabiliorum de veritate Fidei Catholicae, quamvis habeat opinionem minus probabilem de rectitudine suae sectae, iuxta damnationem contentam in hoc decreto, si non credat, peccat peccato infidelitatis: ergo infidelis habens talem opinionem probabiliorum, obligatur præcep-

to credendi; ergo falsum est, & huic damnationi subiectum, quod non obligatur præcepto credendi, nisi habeat evidentiam credibilitatis, vel, vt loquitur Caramuel, credenditatis.

28. Sit conclusio. Sententia communis, quæ postulat evidentiam credibilitatis, vt infidelis teneatur præcepto determinato credendi, non subiacer huic damnationi. Demonstratur conclusio primo. Hæc sententia communis optime stat, & componitur cum hac ipsa damnatione: ergo non incurrit damnationem. Consequentia patet: quia quæ sibi contradicunt, non componuntur. Probatur antecedens: nam optime stat, quod ad obligationem credendi requiratur ea evidentia credibilitatis, & quod ignorantia vincibilis talis obligationis sit culpabilis. Id enim commune est reliquis præceptis. Nam vt obliget præceptum audiendi Missam, per se requiritur certitudo præcepti; & tamen qui cum ignorantia vincibili omisit auditionem Missæ, peccavit; & ea ignorantia fuit culpabilis, quia vincibilis.

29. Confirmatur. Nam, vt dixi cap. præced. vincibilis ignorantia præcepti obligat ad vnum ex duobus, vel ad adhibendam sollicitè diligentiam pro comperienda veritate; vel ad exequendum materiam præcepti: sed vt cap. præced. probavi, infidelis, qui non habet evidentiam credibilitatis, sed solam probabilitatem, habet ignorantiam vincibilem: ergo tenetur ad vnum è duobus, vel ad credendum, vel ad præstandam debitam diligentiam pro veritate comperienda: ergo non tenetur determinate ad credendum: ergo solum tenetur determinate ad credendum, quando absque titubatione, & formidine certus est de tali credibilitate.

30. Demonstratur secundo conclusio. Nam opinio, quæ affirmat, infidelem cum sola cognitione proba-

bilior de revelatione Dei teneri ad credendum assensu supernaturali, subiacer damnationi propositionis 21. quæ ita se habet: *Assensus supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili revelationis; imo, cum formidine, qua quis formidet, ne non sit locutus Deus.* Etenim notitia probabilior, quam acquirit infidelis, non excedit metas probabilitatis; atque adeo ea notitia est solum probabilis: ergo si in tali casu infidelis tenetur ad credendum fide supernaturali, & re ipsa implet eam obligationem; habebit assensum supernaturalem cū sola notitia probabili revelationis. Imo cum notitia probabilis, aut probabilior non excludat formidinem, poterit habere eiusmodi assensum supernaturalem compositum cum tali formidine. Ecce quomodo ea doctrina Lumbierij, & aliorum exposita maneat damnationi propositionis 21. De quo vberius dicam in disert. 14. ad eam propositionem 21. cap. vlt.

31. Ad obiectionem proxime oppositam respondeo ex dictis, non solum peccari contra præceptum Fidei, quando quis habens sufficientem notitiam non credit; sed etiam quando habet ignorantiam vincibilem, & non contendit illam vincere, modo explicato. Quod commune est reliquis præceptis.

CAPVT IV.

Refellitur placitum Filguera circa explicationem huius quartæ propositionis.

SYMMARIVM.

Argumentum Filguera contra propositionem damnatam. n. 32.

Discutitur, & impugnatur. n. 33. & seq. Infidelis non peccat in eo, quod mysteria Fidei solum sibi proponantur